

Praktijk voor Speltherapie, Scholing & Coaching

Workshop

Gehechtheid in beeld!

1

Hetzelfde zien,
maar het zo zien,
dat je de ander werkelijk ziet!

2

Inhoud workshop

Gehechtheid in Beeld

- Wat is gehechtheid
- Hoe activeert de bewoner zijn begeleider tot nabijheid
- Wat heeft iemand met EVB+ nodig om zich veilig te voelen, om zich veilig te durven verbinden
- Bouwstenen van gehechtheid
- Vragen uit de zaal

3

Definitie gehechtheid

"De neiging om de specifieke nabijheid te zoeken van een specifieke persoon, met name bij angst, vermoeidheid of ziekte."

Gehechtheid is de affectieve band die met de opvoeder ontstaat.

Deze band fungeert als een buffer bij stress en is een voorwaarde voor exploratie van nieuwe situaties

John Bowlby (20 February 1907 - 2 September 1990)

4

Gehechtheid is aangeboren behoefte

Aangeboren behoefte om:
 contact te zoeken met personen die het kind verzorgen en beschermen

- Sleedband geen voorwaarde!
- Behoeft blijft hele leven bestaan

Grote overlevingswaarde:
 Onder bijna alle omstandigheden ontstaat een specifieke gehechtheid

- Tenzij te weinig geregeld contact met vaste verzorgers is,
- of te veel wisselingen op jonge leeftijd

5

---

kind/client activeert de opvoeder!

Het kind/client activeert nabijheid van de specifieke persoon door effectief gedrag = kijken

- = lachen
- = hullen
- = vastklampen
- = achterna lopen-kruipen

Gevolg: troost
 - regulatie stress

6

Bij ernstige tekortkoming activeert het kind/client zijn opvoeder ineffectief

Ineffectief gedrag :
: kijken wordt aanstaren
: lachen wordt clownesk gedrag
: huilen wordt klagend schreeuwen
: vastklampen wordt claimen, knijpen, grijpen
: achterna lopen wordt stalken
: nabijheid wordt afstand vanuit angst:
schoppen, schelden, spugen, slaan

Gevaar van dit gedrag: afstand i.p.v. nabijheid

Afstand activeert gevoelens van afwijzing

Afwijzing activeert stress

Stress activeert gedrags- en/of leerproblemen

7

Herkennen jullie hierin moeilijk verstaanbaar gedrag?

8

Hechting is een dynamisch proces

- Trauma kan een veilige gehechtheid verstoren
- Onveilige gehechtheid kan leiden aan goede condities
- Sensitieve responsieve houding activeert hechtingsgedrag
- Sensitieve responsiviteit activeert de bewoner 'zijn wezenlijke ik te laten zien'.

9

Kracht van taal

Keizer Frederick: jaar 1194 – 1250

Onderzoek bij baby's
Doel: ontdekken van de goddelijke taal

Waarom heeft taal zo'n kracht?

- geeft verbinding
- geeft geruststelling vanuit verbinding
- geeft (v)erkenning van eigen behoeften
- geeft duidelijkheid
- geeft een lijntje in de verbinding

10

Kracht van een warme relatie!

Fig. 1.1. Mogen we dat ook doen in de praktijk?

Fig. 1.2. Mogen we dat ook doen in de praktijk?

Fig. 1.3. Mogen we dat ook doen in de praktijk?

Fig. 1.4. Mogen we dat ook doen in de praktijk?

11

Bouwstenen van Hechting

Overst: ingrijpen (nuchterheid)	Vertrouwen (engelig)
Zelfstandig: begrijpen (eenzaam)	Stevig en duidelijk zijn (veilig)
Zelfvertrouwen: er-op-uit-zijn (overmoedig)	Steunen en meelven (geen interesse of onverschillig)
Toneelvertrouwen: er-aan-kom-zijn (vertrouwen)	Benoemen door geven (nemen)
Basisveiligheid: er-mogen-zijn (eng)	Verantwoordelijkheid nemen, zorgen voor (verzekering)
Kind / Client	Ouders / begeleidingsteam

12

EVB + & gehechtheid

EVB + : hoe kunnen de bouwstenen van gehechtheid ondersteunen
: wat wil de bewoner vertellen met zijn gedrag, wat voor ons hulpverleners zo moeilijk is te verstaan?

13

Bouwsteen 1 Basisveiligheid: voelt/ondergaat

- **Constaat**: welkom voelen in een warme wereld, er mogen zijn, op gemak voelen
- **Ervaat zijn wereld lichamelijk**
- **Gedrag** : onbewust, is hulpeloos, is grenzeloos
- **Ondersteun**: onvoorwaardelijke acceptatie
geeft bodem door 4 R's: Rust, Regimeer, Rituelen, Relatie
: zet onrust om in lust
: reguleert de stress
: beschermt, ook tegen vernieling
- Laat veiligheid en geborgenheid **ervaren in relatie**.
Neemt onvoorwaardelijk de leiding

14

Bouwsteen 1 Basale angst

- **Basale angst** – totaal overgeleverd aan zijn eigen onrust
- **Gedrag**: zich niet kunnen overgeven, niet ontspannen, ligt open wordt overspoeld, ontreddend, verward, chaos. Apathisch, onverstoorbaar, afwezig, afgestompt, verdoofd, onverschillig. Verlaagd bewustzijn, dromers, dissociëren, atypische psychose, depressie
- **Hulp**: meer basisveiligheid laten ervaren

15

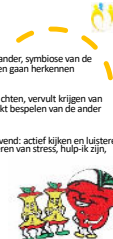

Bouwsteen 2
Toevertrouwen:
wordt
behandeld en
voelt

- **Gerechtigd:** thuis voelen bij de ander, symbiose van de wij-beleving en eigen behoeften gaan herkennen
- **Gedrag:** ontvankelijk zijn, afwachten, vervult krijgen van behoeften, aandachtig, ontdekt beïjpelem van de ander
- **Opvoeder:** bemoederen en gevend: actief kijken en luisteren, ~~meer~~ reguleren, volgen, reguleren van stress, hulp-ik zijn, samen dingen doen.

16

• Filmbeld Celine en haar begeleider

© Annelies de Bont

17

Bouwsteen 2
Wantrouwen

- **Gedrag:** afsluiten, afwenden, extreem passief, de ander wantrouwen, geen afhankelijkheid aankunnen, "hoort genoeg" klampen, hulpeloos, hopeloos, niet aanpassen, niet kunnen voegen
- Hulp: meer toewenden vanuit sensitieve responsiviteit en eventueel terug naar de fase van de basisveiligheid

18

Bouwsteen 3
Zelfvertrouwen:
voelt en handelt
zelf

- **Groottaak:** erop uit gaan, beweging van wij naar ik-jij
- **Gedrag:** exploreren van de wereld, actief bewegen / bemachtigen wij zelf ontdekken, in zich op nemen, vraagt om hulp, spelen met veilige afstand, nabijheid.
- **Omgeving:** geeft ruimte voor exploratie, is op bereikbare afstand, stimuleert, is geboeid, thuishaven, zorgt voor soepele overgang actief-passief.

19

Bouwsteen 3
Onzekerheid

- **Gedrag:** geen exploratie, passief afwachten, het opgeven, niet luisteren, concentratieproblemen niet op kunnen nemen, overdreven schrokken, hebbelijk, claimen, gerichte agressie in bijten, knijpen, overeten slaan, schoppen, schelden, spugen.
- **Hulp:** meer gericht op goed luk ervaringen meer ondersteunen meer ruimte geven voor exploratie eventueel terug naar fase 2.

20

Hartelijk dank
voor jullie
aandacht
en
betrokkenheid

21
